

**ҮЙЛДВЭР,
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЯАМ**

ЦАГ ҮЕИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Дугаар 2013/08

**Улаанбаатар хот
2013 он**

ГАРЧИГ

Агуулга	Хуудасны Дугаар
1. Аж үйлдвэрийн салбар	3
2. Үнэ	9
3. Ургац хураалт, өвс хадлан, гар тэжээл бэлтгэлт	11

Товчилсон тэмдэглэгээ:

АР Архангай
БӨ Баян-Өлгий
БХ Баянхонгор
БУ Булган
ГО Говь-Алтай
ДО Дорноговь
ДД Дорнод
ДУ Дундговь
ЗА Завхан
ӨВ Өвөрхангай
ӨМ Өмнөговь
СҮ Сүхбаатар
СЭ Сэлэнгэ
ТӨ Төв
УВ Увс
ХО Ховд
ХӨ Хөвсгөл
ХЭ Хэнтий
ДА Дархан-Уул
УБ Улаанбаатар
ОР Орхон
ГС Говьсүмбэр

Үндэсний статистикийн хорооны албан ёсны мэдээг ашиглав.

1. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАР

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, 2013 оны эхний 8 сард 1544.5 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 125.0 тэрбум төг буюу 8.8 хувиар өслөө.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл оны үнээр, 2013 оны эхний 8 сард 4063.2 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 477.3 тэрбум төг буюу 13.3 хувиар өссөн байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн оны үнээр, 2013 оны эхний 8 сард 3777.5 тэрбум төг болж, 2173.5 тэрбум төг буюу 57.5 хувийг гадаад зах зээлд борлуулжээ.

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл, дэд салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар, сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2012 VIII	2013 VIII	2012 I-VIII	2013 I-VIII	$\frac{2013 I-VIII}{2012 I-VIII} \%$
Аж үйлдвэрлийн нийт бүтээгдэхүүн.					
2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр	206 094.3	226 515.2	1 419 445.3	1 544 485.1	108.8
Боловсруулах аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	78 264.5	73 100.1	460 411.5	472 774.4	102.7
Хүнсний бүтээгдэхүүн.					
ундаа үйлдвэрлэл	36 395.9	38 165.5	218 104.4	223 345.0	102.4
Тамхи үйлдвэрлэл	2 409.0	2 550.5	13 740.5	11 174.5	81.3
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	8 678.8	7 480.3	52 693.4	54 021.6	102.5
Хувцас үйлдвэрлэл.					
үслэг арьс боловсруулалт	247.3	628.3	3 382.6	4 315.0	127.6
Арьс шир боловсруулах. ширэн					
эдлэл. гутал үйлдвэрлэл	1 613.6	104.1	4 728.5	6 450.2	136.4
Мод. модон эдлэл үйлдвэрлэл	266.6	383.4	1 647.2	1 696.8	103.0
Цаас. цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	422.7	221.9	2 905.2	2 004.8	69.0

**Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн,
дэд салбараар, оны үнээр, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар, сая төг**

<i>Аж үйлдвэрийн салбар</i>	<i>2012 VIII</i>	<i>2013 VIII</i>	<i>2012 I-VIII</i>	<i>2013 I-VIII</i>	<i>Үүнээс: гадаадад</i>
Аж үйлдвэр. бүгд	558 751.8	477 192.8	3 786 729.9	3 777 456.6	2 173 543.6
Боловсруулах аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	171 484.9	148 170.6	1 215 206.6	1 323 684.3	497 351.5
Хүнсний бүтээгдэхүүн. ундаа үйлдвэрлэл	62 809.4	70 525.9	485 829.4	511 355.6	2 203.8
Тамхи үйлдвэрлэл	3 919.2	10 207.5	28 203.1	46 744.0	-
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	26 018.8	18 076.9	111 141.2	149 531.9	94 936.6
Хувцас үйлдвэрлэл. үслэг арьс боловсруулалт	672.0	1 771.0	5 640.7	14 828.6	5 190.4
Арьс шир боловсруулах. ширэн эдлэл. гутал үйлдвэрлэл	2 079.4	144.8	3 762.3	2 657.8	1 529.9
Мод. модон эдлэл үйлдвэрлэл	1 395.7	1 277.0	8 026.3	8 001.6	-
Цаас. цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	1 632.0	849.2	10 436.9	8 343.6	-

**Зарим нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт,
жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар**

Бүтээгдэхүүн	Хэм. нэгж	2012 VIII	2013 VIII	2012 I-VIII	2013 I-VIII	$\frac{2013 I-VIII}{2012 I-VIII} \%$
Хивс	мян.м ²	100.3	50.3	565.5	567.1	100.3
Сүлжмэл эдлэл	мян.ш	110.3	87.9	521.6	474.0	90.9
Самнасан ноолуур	тн	28.2	39.8	256.4	380.1	148.2
Эсгий	мян.м	16.0	17.5	145.0	106.4	73.4
Тэмээний ноосон хөнжил	мян.м	-	1.1	2.6	7.5	288.5
Эсгий гутал	мян.хос	2.9	1.3	18.4	12.8	69.7
Нэхий дээл	ш	57	932	3 108	9 232	297.0
Савхин гутал. ботинк	мян.хос	1.0	1.1	7.7	12.1	156.6
Барилгын модон хаалга. цонх	м ²	477.8	2 570.3	4 207.9	8 246.9	196.0
Барилгын шалны банз	м ³	39.1	1.6	937.8	600.9	64.1
Зүсмэл материал	м ³	1 683.1	660.8	7 613.1	4 327.3	56.8
Дэвтэр	мян.ш	2 314.9	31.6	8 199.7	3 920.4	47.8
Ариун цэврийн цаас	мян.ш	513.3	586.7	3 242.8	3 311.7	102.1
Сонин	сая.х.д.х	3.7	4.2	37.2	36.0	96.6
Ном	сая.х.д.х	9.5	3.3	39.3	33.3	84.6

**Хүнсний салбарын зарим нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл,
жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар**

Бүтээгдэхүүн	Хэм. нэгж	2012 VIII	2013 VIII	2012 I-VIII	2013 I-VIII	$\frac{2013 \text{ I-VIII}}{2012 \text{ I-VIII}} \%$
Үхрийн мах	т	15.7	1.9	474.8	198.4	41.8
Хонины мах	т	1.0	-	416.0	401.0	96.4
Адууны мах	т	-	-	16.8	15.1	89.9
Ямааны мах	т	-	-	300.0	418.4	139.5
Гахайн мах	т	1.8	-	13.8	9.5	68.8
Өлөн гэдэс	мян.гогцоо	117.3	61.0	662.5	465.3	70.2
Хиамны зүйл	т	226.0	177.6	1 416.8	1 482.8	104.7
Шингэн сүү	мян.л	1 519.6	1 974.8	16 164.1	17 470.4	108.1
Тараг	мян.л	477.9	670.3	5 309.2	6 130.9	115.5
Цөцгий, цөцгийн тос	т	146.9	84.3	1 092.2	711.6	65.2
Аарц, бяслаг	т	28.2	19.9	206.5	92.4	44.7
Дээд гурил	т	11 787.8	5 846.0	16 493.0	17 780.8	107.8
Нэгдүгээр гурил	т	9 999.2	16 507.4	39 968.5	56 262.8	140.8
Хоёрдугаар гурил	т	1 351.6	1 268.7	10 005.4	8 753.5	87.5
Талх	т	2 063.7	2 055.7	16 124.1	16 972.2	105.3
Нарийн боов	т	1 078.0	1 537.8	8 724.7	11 692.0	134.0
Бялуу	т	89.8	89.0	563.1	559.9	99.4
Чихэр	т	8.2	2.6	64.7	29.8	46.1
Гоймон	т	1 357.2	164.0	1 818.2	1 186.2	65.2
Спирт	мян.л	101.5	5.3	2 294.1	1 245.8	54.3
Архи	мян.л	2 532.6	2 383.1	18 109.9	16 120.0	89.0
Дарс	мян.л	3.5	4.9	50.9	44.4	87.2
Шар айраг	мян.л	6 378.0	6 476.4	44 980.6	42 876.3	95.3
Цэвэр ус	мян.л	3 402.4	4 936.6	23 543.0	27 323.8	116.1
Амтат ус, ундаа	мян.л	7 041.5	7 297.4	52 765.2	53 604.0	101.6
Жүүс	мян.л	5 504.2	12 144.3	42 809.8	54 876.1	128.2

Экспортын гол нэрийн бараа, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

Гол нэр төрлийн бараа	Хэм. нэгж	2012 I-VIII		2013 I-VIII		$\frac{2013 I-VIII}{2012 I-VIII} \%$	
		Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн
Адууны мах	т	250.1	639.8	586.0	1 794.2	234.3	280.4
Малын дайвар бүтээгдэхүүн	т	820.0	499.5	360.4	309.9	43.9	62.0
Үхэр, адууны боловсруулсан шир	сая дм ²	24.5	3 163.4	30.0	3 455.3	122.3	109.2
Хонь, хурганы боловсруулсан арьс	сая дм ²	113.8	10 069.4	97.2	9 158.2	85.4	91.0
Ямаа, ишигний боловсруулсан арьс	сая дм ²	37.2	3 683.7	71.1	7 211.9	190.9	195.8
Үхэр, адууны боловсруулаагүй шир	мян.ш	80.4	916.1	252.5	3 120.0	314.0	340.6
Хонины самнаагүй ноос	т	2 345.7	2 630.0	2 008.9	2 487.9	85.6	94.6
Бохир ноолуур	т	3 418.0	137 434.9	3 922.9	180 827.1	114.8	131.6
Самнасан ноолуур	т	297.2	26 876.8	309.3	29 822.2	104.1	111.0

Импортын гол нэрийн бараа, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

Гол нэр төрлийн бараа	Хэмжих нэгж	2012 I-VIII		2013 I-VIII		$\frac{2013 I-VIII}{2012 I-VIII} \%$	
		Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн
Өндөг	мян.ш	55 986.5	4 385.9	63 985.8	6 523.2	114.3	148.7
Төмс	т	3 113.6	858.0	19.2	5.6	0.6	0.6
Сонгино, сармис	т	5 490.7	1 145.9	10 025.3	1 713.0	182.6	149.5
Алим, лийр	т	1 749.3	935.5	8 005.9	2 794.1	4.6*	3.0*
Ногоон цай	т	1 191.2	1 165.3	1 494.8	1 518.5	125.5	130.3
Цагаан будаа	т	25 793.0	14 484.3	8 499.9	3 789.3	33.0	26.2
Шар будаа	т	894.8	323.9	1 810.9	849.7	2.0*	2.6*
Гурил	мян.т	43.0	13 562.1	11.2	5 589.2	26.0	41.2
Ургамлын тос	т	4 649.0	6 442.8	2 961.2	4 470.5	63.7	69.4
Элсэн чихэр	т	28 055.0	13 987.7	29 362.4	15 249.6	104.7	109.0
Хатуу чихэр	т	3 638.1	7 095.3	3 055.8	5 828.4	84.0	82.1
Согтууруулах биш ундаа	мян.л	14 165.6	12 290.0	16 536.6	14 572.2	116.7	118.6
Согтууруулах ундаа	мян.л	20 273.1	18 859.6	24 668.7	19 551.2	121.7	103.7
Үүнээс: Шар айраг	мян.л	19 097.4	11 456.9	23 628.9	12 716.3	123.7	111.0
Янжуур	сая ш	1 436.0	38 991.6	1 343.3	37 964.5	93.5	97.4
Дүнсэн тамхи	т	151.2	640.9	151.2	675.5	100.0	105.4
Автобензин	мян.т	255.4	305 732.1	230.8	267 264.6	90.4	87.4
Дизель түлш	мян.т	501.5	570 681.0	443.5	505 872.4	88.4	88.6

Тайлбар: * -дахин

2.ҮНЭ

МАЛ АЖ АХУЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2013 оны 8 дугаар сард үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Ховд, Дундговь, Баянхонгор, Говьсүмбэр, Увс, Дорноговь аймагт хамгийн бага буюу 25.0-30.0 мян.төг; Булган, Сэлэнгэ, Төв, аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 41.0-47.0 мян.төг; адууны ширнийх Дундговь, Завхан, Увс, Хөвсгөл, Дорнод аймагт хамгийн бага буюу 27.0-30.0 мян.төг; Архангай, Орхон, Хэнтий, Төв аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 40.0-45.0 мян.төг; ямааны 1 кг цагаан ноолуурын үнэ Архангай, Булган, Хөвсгөл, Сүхбаатар, Орхон аймагт хамгийн бага буюу 50.0-55.0 мян.төг; Баянхонгор, Баян-Өлгий, Говь-Алтай, Ховд аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 64.0-65.0 мян.төг байна.

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Дархан-Уул, Булган, Сүхбаатар, Төв, Өвөрхангай, Хөвсгөл, Сэлэнгэ аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-10.0 мян.төг буюу 2.6-28.6 хувиар өсч, Говьсүмбэр, Баянхонгор, Дорнод, Орхон, Увс, Ховд аймагт өмнөх сарынхаас 2.0-5.0 мян.төг буюу 6.7-16.7 хувиар буурч, Завхан, Архангай, Дундговь, Хэнтий аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарын түвшинд байв.

Адууны ширний дундаж үнэ Сүхбаатар, Сэлэнгэ, Дархан-Уул, Төв, Өвөрхангай, Говьсүмбэр аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 1.0-5.0 мян.төг буюу 2.4-16.7 хувиар өсч, Баян-Өлгий, Увс, Архангай, Булган, Орхон, Хэнтий, Дорноговь, Дундговь, Дорнод, Хөвсгөл аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын дундаж үнэ Дундговь, Завхан, Дорноговь, Баянхонгор, Өвөрхангай, Говь-Алтай, Ховд, Баян-Өлгий аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 1.0-6.0 мян.төг буюу 1.8-10.2 хувиар өсч, Дархан-Уул, Өмнөговь, Сүхбаатар, Орхон, Булган, Архангай аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-10.0 мян.төг буюу 1.7-16.7 хувиар буурч, Увс аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Мал аж ахуйн зарим бүтээгдэхүүний үнийн улсын дундаж болон хамгийн өндөр байгаа аймгуудыг өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулж дараах зургаар харуулав.

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 8 дугаар сард, мян.төг

Адууны 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ жил бүрийн 8 дугаар сард, мян.төг

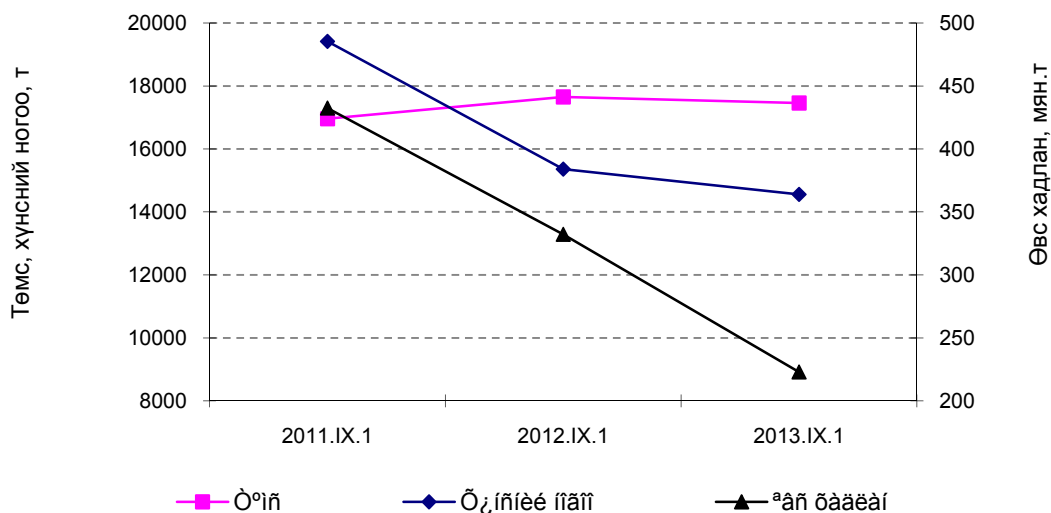
Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын зах зээлийн дундаж үнэ жил бүрийн 8 дугаар сард, мян.төг

3.УРГАЦ ХУРААЛТ, ӨВС ХАДЛАН, ГАР ТЭЖЭЭЛ БЭЛТГЭЛТ

Улсын хэмжээгээр 2013 оны 9 дүгээр сарын 1-ний байдлаар 17.5 мян.т төмс, 14.6 мян.т хүнсний ногоо хурааж, 222.9 мян.т өвс хадлан, 2.7 мян.т гар тэжээл бэлтгэсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс төмс 193.2 т буюу 1.1 хувь, хүнсний ногоо 803.2 т буюу 5.2 хувь, өвс хадлан 109.3 мян.т буюу 32.9 хувь, гар тэжээл 1.9 мян.т буюу 41.0 хувиар буурсан байна

Ургац хураалт, өвс хадлан, гар тэжээл бэлтгэлт, жил бүрийн 9 дүгээр сарын 1-ний байдлаар

Нийт хураасан төмсний 9.7 мян.т буюу 55.5 хувийг Сэлэнгэ аймаг, 1.4 мян.т буюу 7.8 хувийг Төв аймаг, 914.5 т буюу 5.2 хувийг Ховд аймаг, 897.4 т буюу 5.1 хувийг Өвөрхангай аймаг, 4.6 мян.т буюу 26.4 хувийг нийслэл, бусад аймагт хураасан байна.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт хураасан төмс Сэлэнгэ, Хэнтий, Өвөрхангай, Увс, Завхан, Сүхбаатар, Төв, Дорнод, Өмнөговь аймагт 47.4-852.4 тонноор нэмэгдэж, харин бусад аймагт 7.3-1854.0 тонноор буурсан байна.

Нийт хураасан хүнсний ногооны 8.8 мян.т буюу 60.8 хувийг Сэлэнгэ аймагт, 1.3 мян.т буюу 9.2 хувийг Дархан-Уул, 1.2 мян.т буюу 8.0 хувийг Ховд аймаг, 0.8 мян.т буюу 5.8 хувийг Улаанбаатар хотод, 2.4 мян.т буюу 16.3 хувийг бусад аймагт хураасан байна.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт хураасан хүнсний ногоо Хэнтий, Өвөрхангай, Дархан-Уул, Увс, Өмнөговь, Сүхбаатар, Дорнод, Завхан, Говьсүмбэр, Дорноговь аймагт 0.9-459.6 тонноор нэмэгдэж, харин бусад аймагт 5.2-850.8 тонноор буурчээ.

Бэлтгэсэн өвс хадлангийн 82.0 мян.т буюу 36.8 хувийг Хөвсгөл аймагт, 19.2 мян.т буюу 8.6 хувийг Ховд аймагт, 18.4 мян.т буюу 8.3 хувийг Баян-Өлгий аймагт, 16.5 мян.т буюу 7.4 хувийг Увс аймагт, 15.5 мян.т буюу 7.0 хувийг Хэнтий аймагт, 14.8 мян.т буюу 6.6 хувийг Булган аймагт 56.5 мян.т буюу 25.3 хувийг нийслэл, бусад аймагт бэлтгэсэн байна.